

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi uca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, Könyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Linót uca 19. Telefon: 13-06. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged

Szerda, 1933 nov. 15.

Ara 12 fillér ²⁵⁴

IX. évfolyam, 257. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20. Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 12, vásár- és ünnepnap 20 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel

Debreceni utmutató az egyetemi kérdés megoldására

A debreceni egyetemen hétfőn délelőtt lejártszódo eseményekkel mi csak egyetlen szempontból kívánunk foglalkozni. A debreceni egyetemen ugyanis hétfőn délelőtt egy nagyobb csoport rátámadt egy-két zsidó valásu egyetemi hallgatóra, akiket összeverték és összezsugorodtak. Ezt a cselekedetet mi most nem méltányoljuk a maga érdeme szerint. (Shakespeare most is aktuális: „Bánj mindenkivel érdeme szerint, melyikük kerül el a mogyorófacalcát.”) Nem bánunk tehát velük érdemük szerint. De — a kultuskormány figyelmébe ajánljuk a debreceni esetet, mint utmutatót az egyetemi kérdés megoldására. A kultuszminisztérium ugyanis a legfrissebb hiradások szerint a vidéki egyetemek problémáját úgy akarja megoldani, hogy annyi katedrával emeli a budapesti egyetem katedráinak számát, mint ahánytól a vidéki egyetemeket meg fogja fosztani. Az első pillanatra ennek a ragyogó tervnek gyakorlati megoldása nem ígér sokat. Ha a cél a takarékoság, akkor nem könnyen lehet belátni azt, hogy a vidéki egyetemi katedrák deflációja a budapesti egyetem katedráinak inflációjával miért esik össze. A nyugdíjtörvény első tervezete szerint a nyugdíjasok lakbéré azonos lett volna, akár Budapesten, akár Dorozsmán teljesített szolgálatot a nyugdíjas. A javaslat már elejtette ezt a rendelkezést, amiből kétségtelenné vált, hogy a budapesti egyetemi tanárok átlagosan többbe kerülnek az államkincstárnak, mint a vidéki egyetem tanárai. Ha az egyetemi problémát úgy lehet csak megoldani, hogy a vidéki egyetem tanári létszámát csökkentik, — talán még be is tudjuk látni ennek az intézkedésnek jogosultságát. Bár a kultuszminiszter ur azt hirdette, hogy a budapesti egyetem tanári létszámát csökkenteni nem akarja, — aminek helyességét már sokkal nehezebb elismerni, — mégis bele tudnánk törődni ebbe a reformba. De a kultuskormány a budapesti egyetem tanári létszámának érintetlenségét úgy akarja szolgálni, hogy szaporítja a katedrákat a budapesti egyetem tanári létszámának emelése egyszerre indokolatlanná s azt merjük mondani: jogtalaná teszi a vidéki egyetem tanári létszámának csökkentését.

A debreceni utmutatás mégis jogszerűbb, egészségesebb s kevésbé bántó módszert javasol az egyetemi kérdés megoldására. Az egyetem tanításra és kutatásra kötelezi tanárait s tanulásra a hallgatókat. Az a hallgató, aki nem tanul, hanem verekszik, nem maradhat az egyetem kötelékében. Az egyetemről tehát el kell távolítani azokat a hallgatókat, akik az egyetem épületében nem a tudomány igazságainak, nem az erkölcs kötelességeinek, hanem verekedési hajlamaiknak engedelmessékednek. Ha van numerus clausus, a tisztes magaviselet is legyen tényező akkor, amikor az egyetemi hallgatók létszámát megállapítják. Az egyetemről ki kell rekeszteni azokat, akik egyetemi hallgatóhoz méltóan viselkedni nem tudnak, akik nem érzik át a lelkük mélyéig azt a tragikus magyar

sorsot, amelyik más életmódot és más magatartást követel meg a magyar sorsközösség minden részétől.

A magyar miniszterelnök vasárnap azt mondotta, hogy a magyar nemzeti élet egyforma részese minden jó magyar, akár katolikus, akár protestáns, akár zsidó. A debreceni egyetemen megmutatták, hogy mennyi gyakorlati jelentőséget tulajdonítanak a miniszterelnöki kijelentésnek. Aki vallásos jelszavakkal politizál, az házaló,

— mondotta a miniszterelnök, hát aki vallási jelszavakkal verekedik, arra milyen le-sújtó szó illenék? De mi ne keressük ki a magyar szavak közül a legjellemzőbbet, mi a debreceni esetben a vidéki egyetemek problémájának egyik célravezető megoldási módját látjuk, ami annál célravezetőbb lesz, mert fogantatavétele nemcsak az egyetemi élet s az egyetemi költségek megszüntetésében ér-ne el eredményt, hanem abban az irányban is, amelyben még a miniszterelnöki kijelentések is hatástalanok maradtak.

A vasárnapi szavazás után

500 politikai foglyot elbocsátottak a brémai koncentrációs táborból

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A vasárnapi választás — ugy-látszik — maga után vonja a belpolitikai kurzus enyhülését. A brémai koncentrációs táborból hétfőn 500 politikai foglyot bocsátottak el. Az elbocsátásokkal a tábor vezetősége mel-

tányolni akarta, hogy a foglyok legnagyobb része a Hitler-kormányra adta le szavazatát. Hír szerint a brémai koncentrációs tábor vezetőségének határozatát más koncentrációs táborok parancsnoksága is magáévá fogja tenni.

Paul-Boncour éles németellenes beszéde

„Franciaország Olaszországgal és Jugoszláviával egyetértésben feltétlenül biztosítja Ausztria függetlenségét”

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: Paul-Boncour külügyminiszter kedden délután nagy beszédben válaszolt a külpolitikai interpellációkra. Rendkívül éles németellenes hangot ütött meg beszédében, a közeledési politika felrobbantásával vádolta meg a Hitler-kormányt. Német fegyverkezésekről beszélt és érthetőnek mondotta azt a nyugtalanságot, amelyet Németország szomszédai éreznek.

Beszédének egész első felét a német-francia viszonyok szentelte és már első mondatában is feltűnően hangsúlyozta Franciaország hatalmának és szövetségeinek nagy jelentőségét.

Nagy érdeklődésre tarthat számot a külügyminiszternek Ausztria függetlenségére vonatkozó kijelentése.

Paul-Boncour azt hangoztatta, hogy Franciaország Olaszországgal és Jugoszláviával teljes egyetértésben feltétlenül biztosítja Ausztria függetlenségét; meg fogják akadályozni, hogy bárki is hozzányuljon Ausztriához.

A külügyminiszter beszédét gyakran szakította félbe a baloldal viharos helyeslése. A beszéd befejezése után nemcsak a baloldal tapsolt meg a külügyminisztert, hanem a taps-hoz a középső padsorok egyrésze is csatlakozott.

Mussolini bejelentette a parlamentáris rendszer megszüntetését

„A fasiszta nagytanács eltemette a politikai liberalizmust, most a gazdasági liberalizmus temetése következik”

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Rómából jelentik: A korporáció nemzeti tanácsa keddi ülésén Mussolini az egész kormány jelenlétében beszédet mondott. A Duce beszédében bejelentette a parlamentáris rendszer megszüntetését és a gazdasági liberalizmus temetését. Azt hangoztatta, hogy az új korporációs rendszer véglegesen szabályozza az egész gazdasági életet és ennek megfelelően a fasiszta nagytanács alakítja az olasz alkotmányt.

Megszűnik a parlamentarizmus és annak helyére a korporáció nemzeti tanácsa kerül.

A parlamentarizmus intézménye ma már anakronizmus, — mondotta Mussolini —, nem felel meg a fasiszta érzelmeknek. A parlamentarizmus elvesztette létjogosultságát. 1923 január 13-án a fasiszta nemzeti tanács megteremtésével eltemettük a politikai liberalizmust, ma a gazdasági liberalizmust temetjük.